

AZ IDŐZÍTETT BOMBÁK NEM ROBBANTAK!

A Magyarok Világszövetsége Választmányi Ülése: 1995. április 21–23.

A hazai közvélemény – beleértve a magyart is! – nagyon keveset tud a Magyarok Világszövetségéről, annak eddigi tevékenységéről, távlati elképzeléseiről. Nagyon sokan az utóbbi hetek magyarországi „sajtóháborújából” értesültek arról, hogy egyáltalán létezik ilyen szervezet, s arról, hogy körülötte gondok vannak. Sajnos, az információk megszünt, több kézen át érkeznek a napi gondokkal viaskodó romániai magyarsághoz.

Mindezért túlságosan leegyszerűsítő lenne a romániai magyar front és elektronikus sajtót elmarasztalni. Tény viszont: Erdélyben a Magyarok Világszövetségének mintegy 30 tagszervezete működik, hivatalosan is bejegyezték a Világszövetség Erdélyi Társaságát. A romániai magyarság körében még mindig elevenen él az a hazai hisztériakampány, amely a Magyarok III. Világtalálkozóját megelőzte és követte. Magam is szem- és fültanúja voltam annak a kellemetlen incidensnek, amikor a borsi határáteljárónál a határőrök lecsaptak a csomagokban lévő meghívókra, azok címzettjeire. A román médiák például soha nem intéztek semmilyen támadást a Románok Világszövetsége tevékenysége, illetve sinaiai, herculesfürdői rendezvényei ellen!

E sorok írója a Magyarok Világszövetségének választmányi tagjaként, a tények pontos és hiteles rögzítésével, megpróbál átfogó képet nyújtani mindarról, ami április 21–23 között a budapesti tanácskozáson történt. A választmányi egyöntetű szavazata alapján a megbeszélések végén – a sajtó teljes kizárásával – rövid tájékoztatóra került sor, így a nagyközönség csak az itt elhangzott információk alapján értesülhetett mindazokról a fontos döntésekről, melyek a Magyarok Világszövetsége Semmelweis utcai székházában megszülettek.

Előzmények

Az április végi – egyébként „menetrend” szerinti – választmányi ülést viharos sajtókampány előzte meg. 1995. január 20-án 52 magyarországi és külföldi értelmiségi – köztük a szóránymagyarság és az utódállamok jeles személyiségei – úgynevezett kollektív nyilatkozatot állított össze, amely Nagy Csaba Svájcban élő mérnök „munkájaként” vonult be a sajtótörténetbe. A Magyar Hírlap annak idején közölte a nyilatkozat teljes szövegét, az aláírók névsorát. Köztük van Máray Tibor, Bodor Pál, **Eörsi István**, Ágoston Vilmos. Erdélyből Cs. Gyimesi Éva egyetemi tanár és Tibori Szabó Zoltán, a Kolozsváron megjelenő Szabadság főszerkesztője írta alá a nyilatkozatot.

A dokumentum alapgondolata, hogy a „Magyarok Világszövetsége az 1990-es rendszerváltás óta sem felel meg hivatásának, továbbra sem az összmagyarságot tömörítő, pártokon kívül és felül álló reprezentatív szervezet, nem a 15 milliós magyarság, hanem – nevét meghazudtolva – egyetlen politikai irányzat „világszövetsége”. (Az aláírók mindezt nyilvánvalóan az MDF-nek címezték!)

A nyilatkozat említést tesz a világszövetségben eluralkodott „személyi kultuszról” – a címzett: Csoóri Sándor író, a világszövetség elnöke –, arról, hogy a küldötteket nem alulról, hanem felülről választják, a világszövetségnek országos, tekintély és hatékonyság nélküli, efemer szervezetek és alszervezetek a tagjai. Vádpontként hangzott el az is, hogy azok a kisebbségi szervezetek és vezetők, akik nem értették egyet a világszövetség elnökével, az 1994. őszi küldöttgyűlésen szóhoz sem jutottak. A legfontosabb két vádpont: „megengedhetetlen anyagi szabálytalanságok hosszú sora”; „60 millió forintot szabálytalanul kölcsönzött az MVSZ a Religion Kft-nek”.

Természetesen a válaszok sem maradtak el: Csoóri Sándor terjedelmes interjúban (megjelent a Magyar Nemzet-ben) utasította vissza a vádak. Nyilatkozott a világszövetség sajtóirodájára, Antall István, az MVSZ szóvivője. Az „aláírók közül többen jelezték: nem tudták, mit írnak alá. Ebből a nyilatkozatözüből az átlagpolgár csak annyit értett meg, – talán ez is volt a „kollektív nyilatkozat” szerzőinek célja? – hogy ismét elsínikóftak több tízmillió forintot, s hogy ez a költségek az ő zsebébe megy. „Rádásként” jött minderre Jakabffy Ernő világszövetségi alelnök és Németh Magda elnökségi tag lemondása.

Mindezek után érthető, hogy a Magyarok Világszövetsége április végi választmányi ülést fokozott érdeklődés előzte meg. A három régió – anyaország, nyugati- és Kárpát-medencei – választmányja szinte teljes létszámmal jelen volt. Ezt megelőzően kézhez kaptuk azt a terjedelmes csomagot, mely a megvitatásra szánt dokumentumokat tartalmazta.

Csoóri Sándor vitaindítója

Jelen esetben a romániai magyar olvasó az anyaországgal szemben is előnyben van, hiszen „első kézből” ismerheti meg a világszövetség elnökének előadását, míg a többi lapok olvasói vagy a Magyar Televízió, a Duna TV nézői is csak a sajtóértekezleten elhangzottakból értesülhetnek minderről.

Csoóri Sándor az önéletrajzi indítás után a közép-kelet-európai térség jelenlegi gondjairól, útkereséseiről beszélt. Hangsúlyozta: a térség „apokaliptikusan nyüglődik”. Ujabb Spengler kellene, aki a Nyugat alkonya mellett megírja a Kelet alkonyát is. Majd hozzátette: „A Magyarok Világszövetsége felségterületén is felrobbant néhány házilag és üzemileg gyártott bomba”. A Magyarok Világszövetsége Alapszabályának nyitó gondolatára utalva – „A Magyarok Világszövetségét az a gondolat hívta életre, hogy a múlt századi gazdasági változások és a XX. századi társadalmi-politikai megrázkódtatások szét szórta magyarságot lélekben, szellemben, kultúrában egyesíték. Ezért alapították meg 1938-ban, a Magyarok II. Világkongresszusán a Világszövetséget.” – kijelentette: „egy nemzetet nemcsak háborúban lehet elveszíteni, hanem békében is. Mesterségesen teremtett válsághelyzetekben is. (...) Nemcsak területileg vagyunk szétszóródva, hanem agysejtjeinkben is. Ezt tükrözi az »ötvenkettek« elhíresült levele. Miért kellene a világszövetségnek hatpártinak lennie? Mi kezdettől fogva a »lekezelt« nemzeti eszme jegyében foglaltunk állást. Arról nem tehetünk, hogy 1990-ben nem a jelenlegi koalíció győzött”.

A világszövetség elnöke vitaindítójában, majd az április 23-i sajtóértekezleten beszélt arról, hogy a Magyarok III. Világtalálkozója meghívták a jelenlegi kormánykoalíció, az akkori ellenzék szellemi kiválóságait, Konrád Györgyöt, Esterházy Pétert, Dembszky Gábort. Ők azonban – fogalmazott Csoóri Sándor – „az augusztusi napfényt fontosabbnak tartották, mint az öt világrészről összesereglett magyarok világtalálkozóját. (...) Ezen a szellemi, érzelmi, politikai »csípőficamon« a jövőben is nehézség lesz segíteni!”

Csoóri Sándor úgy értékelte, hogy a Magyarok Világszövetsége elleni „időzített bomba” akkor robbant, amikor a kisebbségi magyarság képviselőivel rendezett tanácskozásról közös nyilatkozatot adtak ki az alapszerződéssel kapcsolatosan, amikor a világszövetség tekintélyt vívott ki magának. Az azóta eltelt időszak igazolta: az aláírt magyar-szlovák alapszerződésben egyetlen szó sincs a kisebbségek tulajdonvesztésé-

ről. Ez pedig nemzetközi bűncselekménynek is beillik! Dobos László alelnök a nyitóülésről egyenesen a révkomáromi tiltakozó nagygyűlésre indult, hogy személyes jelenlétével is igazolja: alig egy hónappal az alapszerződés aláírása után példátlan támadássorozat érte a szlovákiai magyar kultúrát, oktatást, az ottani magyar sajtót.

Megalapozottan bizonyult tehát az MVSZ és a kisebbségek képviselőivel folytatott tanácskozás után kiadott állásfoglalás: „Amennyiben a magyar-szlovák és a magyar-román alapszerződés nem tartalmazza és nem szavatolja az illető nemzeti közösségek autonóm intézményrendszerét, az MVSZ nem támogatja az alapszerződések aláírását”.

Ezt követően részletesen elemezte az „ötvenkettek” vádpontjait, hogy a Religion Kft-nek átadott 60 millió forintot egy „mitologizált nájlón szatyorban” adták át. A Magyarok Világszövetsége megsokszorozva továbbította a kapott összegeket a kisebbségi magyarságnak.

A magyarság immár közismert, sok-sok energiát felemészítő belső harcával kapcsolatosan megjegyezte: „A szomszédos országok sokkal rosszabb anyagi helyzetben is jobb lelki állapotban vannak. Miközben »állig jóindulatban« öröklnek az asszimiláció malmal. (...) Az elveszt hazát nem úgy lehet visszakapni, mint paraszt a földet, hanem kemény munkával!” (Kiemelések – T.Z.)

Az elnöki vitaindító után került sor a tulajdonképpeni vitára. **Magyarságtudat és nemzeti stratégia** címen (Szerzők: dr. Marác László, Amszterdam-Sebestyén István, erdélyi származású gépészmérnök!, Zürich) a választmány olyan vitaanyagot fogadott el, amely hosszú távon tartalmazza az egyetemes magyarság fontosabb kérdéseit. (A románság már 1838-ban megfogalmazott egy olyan stratégiát, amely maig hatóan egyesíteni tudta az anyagi és szellemi energiákat!)

A háromnapos választmányi ülés – a világszövetség megújulása óta sorrendben az ötödik – elsősorban a magyarországi sajtóban megjelent, elhangzott pénzügyi, személyi vádakodásokat elemezte, vitatta meg. Az állásfoglalás egyértelmű választ ad mindarra, amit a sajtótámadások kifogásoltak:

„Az MVSZ Választmányja részletesen megvizsgálta és megvitatta az MVSZ működését és gazdálkodását, megállapítva, hogy az MVSZ tevékenysége és gazdálkodása az Elnökség és az MVSZ tisztségviselőinek döntései és végrehajtásuk az alapszabálynak és a mindenkor hatályos jogszabályoknak megfelelnek. Ezek erősítették az MVSZ gazdasági-pénzügyi helyzetét és gazdasági kapcsolatait. A Választmány megállapítja, hogy a sajtóban megjelent, az MVSZ-t ért vádak megalapozatlanok, a tényeknek ellentmondóak, ezért a Választmány ezeket mint rágalmat, visszautasítja”.

A hozzászólások során többen is megismételték: a Magyarok Világszövetsége – a támadások ellenére – az egyetemes magyarság megtartását, fennmaradását szolgáló, a mindenkori politikai pártoktól és kormányoktól független civil szervezet, amely átfogja a világ 40 országában szétszóródott, mintegy 15 milliós magyarság egészét. Valótlan az a vád, miszerint tagjai között nincsenek ott a magyarság legjelesebb tudósai, művészei. Az elmúlt esztendő két, magyar származású Nobel-díjas tudósa mellett a MVSZ tagjai között találjuk Teller Edét, Lipták Andrást, Berényi Dénest, Tempfli Józsefet, Sütő Andrást, Duray Miklóst, Zabolai Csekme Évát, Tökés Lászlót, Dobos Lászlót, Szokolay Sándort.

A Magyarok Világszövetségének tekintélyét bizonyítja, hogy

a támadássorozat elindulása óta mintegy százezerrel nőtt tagjai létszáma! A háromnapos tanácskozás egyik fontos feladata volt a tisztújítás lebonyolítása. A nyugati régiót képviselő Jakabffy Ernő lemondása után megürült alelnöki tisztelet mostantól kezdődően Bagi Lajos, Svájcban élő ügyvéd, a Máltai Lovagrend egyik vezetője tölti be.

Németh Magda helyére a magyar könyvkiadás doyenjét, Püski Sándort választották. Ő lett az Elnökség egyik anyaországi képviselője. 1995 április végétől az intéző bizottság élén **Borbély Imre**, az **RMDSZ Hargita megyei parlamenti képviselője** áll.

Mindvégig kemény, korrekt vita jellemezte a választmányi ülést. Egyetlen kérdés sem maradt függőben. Még arra is szakítottunk időt, hogy az MVSZ amerikai és erdélyi társasága között létrejöjjön a régóta esedékes baráti beszélgetés. A választmány megszűntette a korábbi vizsálkodások kútforrásaként emlegetett, eddig Timkó Iván által betöltött elnöki tanácsadó tisztelet. Ugyanakkor elfogadta, hogy a jövőben esedékes világtalálkozón **A magyarságtudat és nemzeti stratégia** lesz a központi vitatéma. Az MVSZ a honfoglalás 1100., a magyar iskolarendszer létrehozásának 1000., az 1956-os forradalom és szabadságharc 40. évfordulója jegyében szervezi meg – 1996 augusztusában – a Magyarok IV. Világtalálkozóját. E sorok írójának előterjesztése nyomán – az EMKE Maros megyei kezdeményezéséről van szó! – 1996-ban sor kerül a Kárpát-medencei települések elszármazottainak és otthonmaradtainak találkozóira is. Bakos István, az MVSZ főtitkára azt is bejelentette: 1996. október 23-án szeretnék letenni az új Nemzeti Színház alapkövét is.

Az MVSZ Választmányja különös aggodalommal követte a szlovákiai magyarságot ért újabb támadássorozatot. Dobos László író, az MVSZ alelnöke a sajtóértekezleten is elmondotta: a felvidéki magyarság önvédelmi reflexei már nem bírják a rájuk nehezedő nyomást, türelmük végső határához érkeztek. Ez vezetett az április 22-i révkomáromi nagygyűléshez, amelyen több mint hatezren vettek részt. A nagygyűlésen elfogadott nyilatkozatot a Választmány is megerősítette.

A Magyarok Világszövetségének Választmányja támogatja a Szlovákiai Magyarság Művelődési Tanácsa létrehozását, s követelte, hogy a szlovákiai magyarságnak joga legyen olyan képviselői és végrehajtói szervek létrehozására, amelyek maradéktalanul biztosítják identitásának megőrzését, fejlesztését.

A Választmány bizalmatlanságot szavazott a Bécsben élő Pallavicini Károly ögrórnak, a számvizsgáló bizottság eddigi elnökének, a Csoóri Sándor elleni rágalmak miatt. Az ögróf egyelőre nem mondott le, e jog csak a küldöttgyűlést illeti meg.

A Választmány elfogadta a Patrubby Miklós elnökségi tag által előterjesztett nyilatkozatot, amely a nemzeti kisebbségek és a nyugati magyar emigráció közötti kapcsolaterősítést szorgalmazza.

1995. április 23-án átadták a Magyarok Világszövetsége érdemrendjeit. Dobos László alelnök a szövetség „érdemrendjének” nevezte a kitüntetést. Ebben az esztendőben négy ilyen kitüntetést nyújtottak át. A díjazottak: **Tökés László**, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke, az **RMDSZ** tiszteletbeli elnöke, **Gombos Gyula** író, **Mogyoródi Szabolcs** és a **Svédországi Magyarok Országos Szövetsége**. Tökés László már a választmányi ülésen figyelmeztetett az egyházban jelentkező visszarendeződés veszélyeire, s külön méltatta a Magyarok Világszövetségének erőfeszítéseit a magyarság egyetemes gondjainak megoldására.

Patrubby Miklós rövid hozzászólásában kitért arra, hogy a Magyarok Világszövetsége markánsan a civil szervezet szférájában akar maradni. A Választmány nagy tetszésnyilvánítással fogadta Bakos István főtitkár bejelentését: a szövetség Semmelweis utcai székháza átépítési terveit Makovecz Imre világhírű műépítész készíti el.

TÓFALVI ZOLTÁN